

STREAM-ОСВІТА: РОЗВИВАЄМО КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ДОШКІЛЬНЯТ

Катерина КРУТІЙ, *д-р пед. наук, професорка кафедри дошкільної та початкової освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського;*

Ірина СТЕЦЕНКО, *наукова співробітниця, МННЦ ІТ та С НАНУ та МОНУ, м. Київ*

Критичність, гнучкість і креативність мислення — ключові навички, необхідні особистості XXI століття. Як допомогти дитині не розгубитися в потоці різноманітної інформації, навчити відрізняти правду від “фейків” та будувати цілісну картину світу? З чого починати розвиток критичного мислення малят та які прийоми використовувати? Відповіді на ці запитання дають авторки альтернативної програми формування культури інженерного мислення в дошкільників “STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт”.

Поштовхом до написання цієї статті стала невеличка книжечка із заголовком “Критичне мислення. Як розкрити й розвинути талант у дитини. 3/7” (російською мовою). За такою цікавою назвою, як з'ясувалося, ховається псевдонаукова “методика”, як визначати “тип мислення” дитини і розвивати його (автор вважає, що існує 10 типів мислення, один з яких — критичне).

У книжці описано, як “діагностувати” тип мислення дитини, тип її тіла (особливості форм і рис обличчя, зріст, колір волосся, очей, повноту чи худорлявість), її поведінку, і, наостанок, риси характеру з тим, щоби далі виховувати її, керуючись “фаховими” рекомендаціями. Автор упевнено дає поради щодо того, які професії слід обрати для дошкільника з уже сформованим (так він стверджує) критичним мисленням, як виховати в нього чуття стилю тощо. І це все марнослов'я публікується для педагогів та батьків...

Отже, спробуємо розібратися в питанні формування критичного мислення дошкільнят, аби допомогти педагогам самим критично підходити до різної методичної літератури, серед якої трапляється й графоманський мотлох.

ФОРМИ ПРОЯВУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНЯТ

У загальній психології *під критичним мисленням розуміється оцінна діяльність суб'єкта пізнання, яка спрямована на засвоєння знань і проявляється в рефлексії та сприйнятті цих знань, що характеризується контрольованістю, самостійністю, обґрунтованістю, логічністю і цілеспрямованістю.*

Успішний розвиток критичного мислення в дітей дошкільного віку в освітньому процесі забезпечується **комплексом педагогічних умов, серед яких:**

- ♦ активізація пізнавальної діяльності дошкільнят, спрямованої на отримання інформації, необхідної для оцінювання та аргументації своєї позиції з обговорюваного питання;
- ♦ розвиток потреби в пізнавальній діяльності;
- ♦ створення можливостей для набуття досвіду прояву критичного мислення через експериментування.

Критичність як істотна властивість мислення та важлива складова діяльності має суттєве значення для інтелектуального розвитку дітей.

ПРАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ для освітньої роботи з дітьми

У ДОДАТКАХ до "ДВ"

ЖУРНАЛ ДОПОМАГАЄ ОРГАНІЗУВАТИ РОБОТУ ДІТЕЙ У ПІДГРУПАХ

36
грн*

* Ціна за умови придбання на групу – від 5 примірників. Без урахування вартості пересилання

"Джміль" №3: ЕНЕРГІЯ ТА РУХ

- Бесіда за сюжетною картиною "Не забувайте підзарядитися!" та комікс про те, як поновити сили
- Майстер-класи зі створення іграшок: "Вітрячок", "Лабіринт", "Піца", "Таємничий острів"
- Мандри ракети у Всесвіті та космічний колаж
- Цікаві досліди з пошуку енергії в звичайних речах
- Правила безпеки при користуванні електроприладами (вірші та ілюстрації)
- Майстер-клас з кримськотатарського розпису

Ознайомитися зі змістом і придбати випуск можна на сайті jmil.com.ua/2020-3

"Палітра педагога" №3: ДОСЛІДЖУЄМО ВОДУ

- Освітня подорож до тропічного лісу — рекордсмена з вологості
- Заняття про воду для дітей усіх вікових груп
- Заняття в групі вільного розвитку особистості за системою М. Монтесорі
- Театралізоване дійство за мотивами твору О. Кротюк "Чорне море й синій кит"
- Розвага в басейні
- Свято дощу для дітей та їхніх родин

32
грн*

* Без урахування вартості пересилання

Ознайомитися зі змістом і придбати випуск можна на сайті dv.in.ua/pp2020-3

БОНУС

**БЕЗОПЛАТНІ
Е-МАТЕРІАЛИ**

Скануйте QR-коди на сторінках журналів і завантажуйте матеріали для роботи:

- ✓ картки до дидактичних ігор
- ✓ пам'ятки
- ✓ репродукції картин
- ✓ фонограми тощо

Додатки можна передплатити разом з "ДВ" (індекс комплекту – 95989) або окремо ("Палітра педагога" – 40296, "Джміль" – 40295) на Укрпошті чи на сайті jmil.com.ua

Замовляйте окремі випуски: books@dvsvit.com.ua, (067) 504-50-22